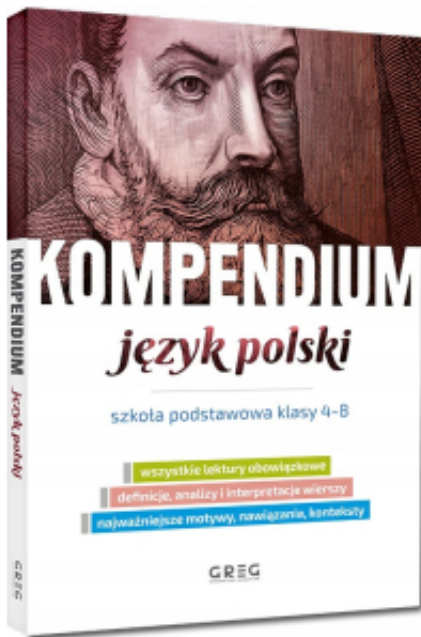

Link do produktu: <https://silesiabook.pl/kompendium-jezyk-polski-szkola-podstawowa-kl4-8-p-1399.html>

KOMPENDIUM JĘZYK POLSKI SZKOŁA PODSTAWOWA kl.4-8

Cena	31,99 zł
Klasa	4
Przedmiot	Język polski
Rodzaj	kompendium, repetitorium, opracowanie
Wysokość produktu	29
Szerokość produktu	21
Numer wydania	1
Liczba stron	320
Język publikacji	polski
Rok wydania	2024
Nośnik	książka papierowa
Autor	Zespół Autorów i Redaktorów Wydawnictwa GREG
Okładka	twarda
Tytuł	Kompendium - język polski - szkoła podstawowa, klasy 4-8
Wydawnictwo	Wydawnictwo Greg
ISBN	9788381861328

Opis produktu

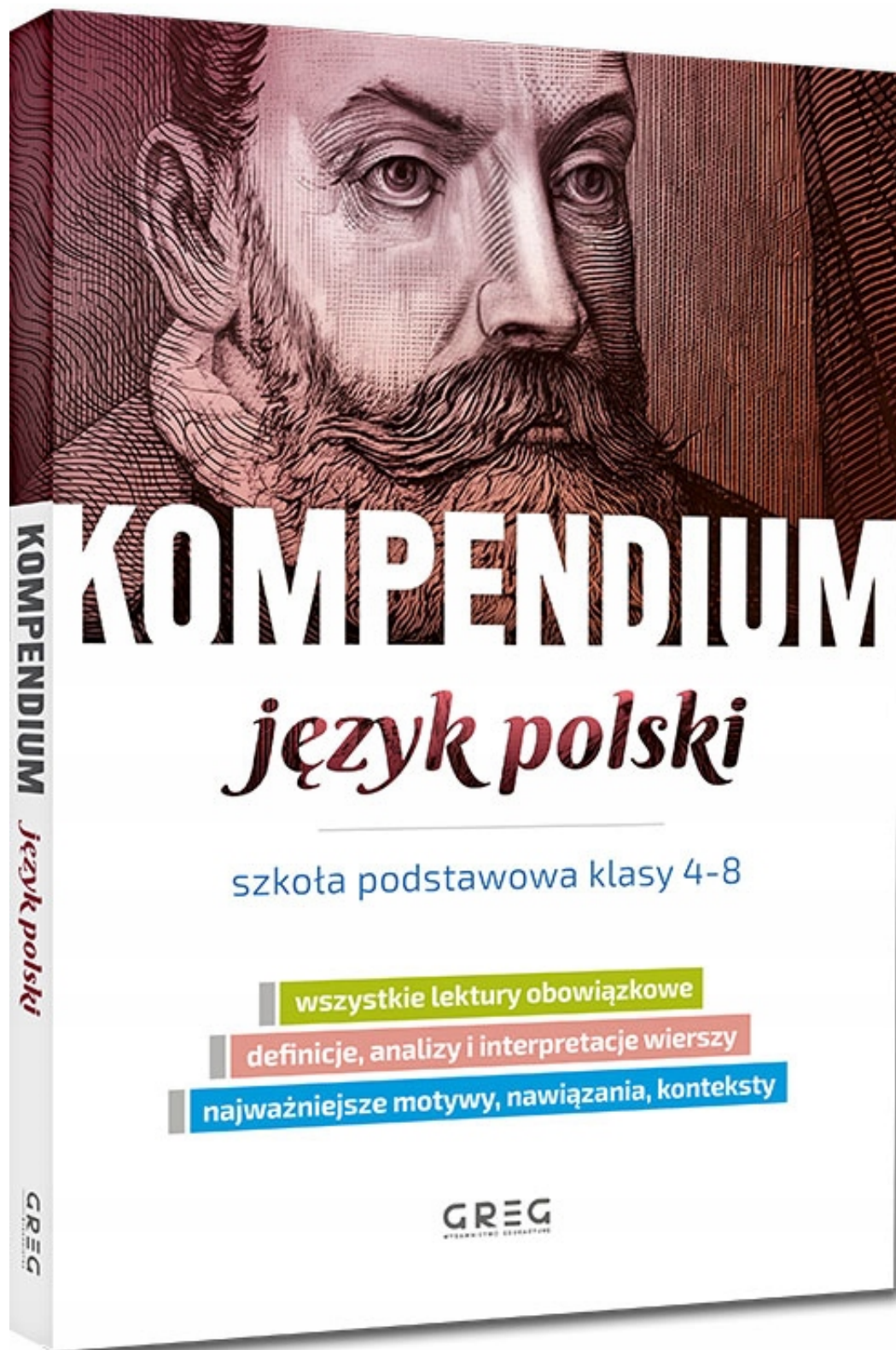
Zobacz film reklamowy (skopiuj link)

https://youtu.be/WqYCgMnRMBI?si=QkJk_oscZaVmRGHK

Kompendium - język polski - szkoła podstawowa, klasy 4-8

- ISBN: 9788381861328
- Przedmiot: Język polski
- Rodzaj: kompendium, repetytorium, opracowanie
- Nośnik: książka papierowa
- Klasa: 4, 5, 6, 7, 8
- Okładka: twarda
- Rok wydania: 2024
- Wydawnictwo: Wydawnictwo Greg
- Liczba stron: 320

- Numer wydania: 1
- Szerokość produktu: 21,00 cm
- Wysokość produktu: 29,00 cm
- Język publikacji: polski
- Stan: NOWA

Przedstawiamy **Kompedium - język polski** dla uczniów klas 4-8 szkoły podstawowej - książkę, która będzie nieocenioną

---

pomocą zarówno **przy nauce do egzaminu ósmoklasisty**, jak i **podczas regularnych powtórek**.

Egzamin ósmoklasisty? Nic prostszego!

Dzięki naszemu **Kompendium** żadna kartkówka, test czy egzamin nie będą uczniom straszne - nawet egzamin ósmoklasisty! Już na samym wstępie uczniowie będą mogli **przeczytać o formie egzaminu**, jak go rozwiązywać i jak się do niego przygotować. Nie zabraknie również wyjaśnień najważniejszych pojęć i definicji.

Lektury, motywy, problematyka

Kompendium to lektury szkolne od podszewki - każdy utwór z podstawy programowej został rozpracowany pod kątem występujących w nim **motywów**, gatunku, genezy i oczywiście tematyki. Przy każdej lekturze pojawia się również **opis fabuły, bohaterów, plan wydarzeń** i wszystkie informacje niezbędne do tego, żeby ekspresowo przyswoić sobie najważniejsze wiadomości z lektury.

Tajniki gramatyki

Nauka o języku to dla każdego ucznia ważna kwestia, nie zabrakło więc jej i tutaj! Ważnym elementem egzaminu jest napisanie wypracowania, krok po kroku wyjaśniliśmy więc jak poradzić sobie z różnymi formami pisemnymi.

A to wszystko w pięknej formie

Nudne i szare podręczniki z nieprzerwanym blokiem tekstu to zhora wielu pokoleń uczniów - na szczęście my wiemy, jak bardzo szata graficzna książki ma wpływ na naukę. Dlatego kompendium jest **piękne i kolorowe**, są w nim ramki, dymki, ilustracje, tabelki i przerywniki - wszystko po to, by nauka była **szybka, efektywna** i co najważniejsze - **przyjemna!**

SPIS TREŚCI:

Wstęp

Lektury obowiązkowe dla klas 4-6 oraz 7-8

ROZDZIAŁ 1. NAUKA O LITERATURZE

- ANALIZA I INTERPRETACJA
  - Środki stylistyczne
- RODZAJE I GATUNKI LITERACKIE
  - Liryka
  - Epika
  - Dramat

ROZDZIAŁ 2. LEKTURY OBOWIĄZKOWE DLA KLAS 4-8

- Jan Brzechwa
  - Akademia Pana Kleksa
- Janusz Christa
  - Kajko i Kokosz. Szkoła latania
- Charles Dickens
  - Opowieść wigilijna
- Aleksander Fredro
  - Zemsta
- Rene Goscinny, Jean-Jacques Sempé
  - Mikołajek

-
- Aleksander Kamiński
Kamienie na szaniec
  - Jan Kochanowski
Fraszki (wybór)
Pieśni
Treny
  - Ignacy Krasicki
Bajki
Żona modna
  - Clive Staples Lewis
Opowieści z Narnii. Lew, Czarownica i stara szafa
  - Adam Mickiewicz
Pan Tadeusz, czyli ostatni zajazd na Litwie
Pani Twardowska
Powrót taty
Dziady cz. II
Reduta Orzona
Sonety krymskie
Śmierć Pułkownika
Świtezianka
  - Ferenc Molnár
Chłopcy z Placu Broni
  - Sławomir Mrożek
Artysta
  - Bolesław Prus
Katarynka
  - Antoine de Saint-Exupéry
Mały Książę
  - Henryk Sienkiewicz
Latarnik
Quo vadis
W pustyni i w puszczy
  - Juliusz Słowacki
W pamiętniku Zofii Bobrówny
Balladyna

-
- John Ronald Reuel Tolkien
Hobbit, czyli tam i z powrotem
  - Melchior Wańkowicz
Tędy i owędy
Wagary (reportaż z książki Tędy i owędy)
  - Józef Wybicki
Mazurek Dąbrowskiego
  - Stefan Żeromski
Syzyfowe prace

ROZDZIAŁ 3. BIBLIA; MITY, LEGENDY, BAŚNIE, UTWORY POETYCKIE

- BIBLIA
Stary Testament - Księga Rodzaju
Wygnanie z Raju
Nowy Testament - Ewangelie
Przypowieści
Biblizmy
- MITY GRECKIE
Wiadomości o mitach
Narodziny świata
Prometeusz
Dedal i Ikar
Demeter i Kora
Dwanaście prac Heraklesa
Orfeusz i Eurydyka
Syzyf
Tezeusz i Ariadna
Mitologizmy
- LEGENDY
Wiadomości o legendach
Lech, Czech i Rus
O Piaście Kołodzieju
Wanda
- BAŚNIE
Charles Perrault

Kopciuszek

Aleksander Puszkina

Bajka o rybaku i rybce

- **UTWORY POETYCKIE**

Wiersze

Aforyzmy i fraszki

Pieśni i piosenki patriotyczne

Lektury uzupełniające dla klas 4-6 oraz 7-8

ROZDZIAŁ 4. NAUKA O JĘZYKU

- **GRAMATYKA**

Głoska, litera, sylaba, akcent

Słowotwórstwo - nauka o tworzeniu słów

Fleksja - nauka o częściach mowy Składnia - nauka o zdaniu

Zróżnicowanie języka

- **KSZTAŁCENIE JĘZYKOWE**

Zróżnicowanie wypowiedzi

Zróżnicowanie słownictwa

- **JAK SIĘ PIĘKNIE WYPOWIADAĆ**

Elementy retoryki

Jak napisać...

Krótkie formy

Analiza tekstu ikonicznego

PRZYKŁAD CV

Ważne!
Współczesne prawo nakazuje w CV zawrzeć klauzulę ze zgodą na przetwarzanie danych osobowych. Bez niej CV nie może być rozpatrywane. Zmierzając się ją na dół strony.

CV

DANE OSOBOWE:
Imię i nazwisko: Kamila Kownacka
Adres: ul. Lipowa 17/52, 25-765 Kielce
Data i miejsce urodzenia: 15.09.1986, Kielce
Dane kontaktowe: tel. 675-865-753,
e-mail: kamkow_1@interia.pl

WYKSZTAŁCENIE:
2005–2010 Uniwersytet Mikołaja Kopernika w Toruniu,
specjalność: Konserwacja i Restauracja Dziel Sztuki
2001–2005 Zespół Szkół Plastycznych im. Józefa Szermentowskiego
w Kielcach

DOŚWIADCZENIE ZAWODOWE:
2010–2019 ekspedientka w sklepie dla artystów „Pędzel”,
ul. Mokra 6d, Toruń
Od 2005 wykonywanie prac zleconych: projektowanie ulotek
reklamowych, logo, plakatów
2004–2008 barmanka w klubie „Tawerna”, ul. Polna 26, Toruń

UMIĘTNOŚCI:
Obsługa komputera
Języki: angielski, niemiecki, włoski, hiszpański (poziom zaawansowany)
Prawo jazdy kat. B (czynne)

HOBBY:
Kino koreańskie, hodowla jamników szorstkowłosych

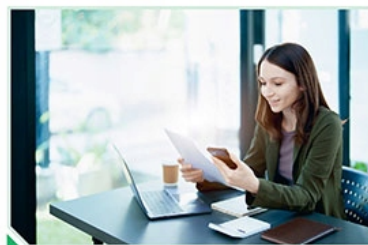
Wyrażam zgodę...

List motywacyjny

List motywacyjny to kolejny dokument, który wysyłasz do pracodawcy, u którego chciałbyś dostać pracę. Jest on trochę podobny do podania, ale różni się tym, że piszesz go tylko w jednym konkretnym celu (a podanie możesz pisać w wielu różnych sytuacjach). List motywacyjny służy do tego, by wykazać, że naprawdę interesuje Cię dane stanowisko pracy, wiesz, dlaczego chcesz na nim pracować, i udowodnić, że posiadasz umiejętności i kwalifikacje sprawiające, że to właśnie Ty jesteś najlepszym kandydatem.

Elementy listu motywacyjnego	
Data i miejsce napisania listu	dzień, miesiąc, rok, nazwa miejscowości w prawym górnym rogu
Dane osobowe nadawcy	twoje imię i nazwisko, adres, numer telefonu, e-mail w lewym górnym rogu
Adresat	zwrot grzecznościowy do adresata, np.: Szanowny Panie Dyrektorze! Szanowna Pani Prezes! Szanowni Państwo!
Powód napisania listu	informacja o poszukiwaniu pracy i tym, dlaczego zainteresowałeś się właśnie tą firmą
Prezentowanie siebie	kluczowe informacje o sobie, mające przedstawić Cię jako idealnego kandydata
Zakończenie	formuła wyrażająca chęć spotkania na rozmowie o pracę, np.: Mam nadzieję na osobiste spotkanie z Panem Dyrektorem. Z chęcią zaprezentuję swoje umiejętności i kwalifikacje podczas osobistego spotkania z Państwem.
Podpis	Umieszczony po prawej stronie, odręczny, poprzedzony zwrotem grzecznościowym, np.: Z wyrazami szacunku Z poważaniem

Ważne!
List motywacyjny to nie życzenie - nie opisz w nim całego swojego życia. Najlepiej to mał podnieść o pracę - nie proś o zatrudnienie, tylko wyświ nadziej na spotkanie.

Dedał i Ikar

Bohaterowie

Dedał – ojciec Ikar, pochodził z Aten. Na Krete przybył jako znany konstruktor i wynalazca. Jego rzeźbami zachwycali się rzesze Greków, chętnie też korzystano z jego wynalazków, np. ze świdra. Dedał był odważny i pomysłowy. Kochał swoją ojczyznę (Ateny) i tęsknił za nią, a nie mogąc do niej wrócić legalnie, postanowił wykorzystać swoje umiejętności i podstępem opuścić wraz z synem wyspę króla Minosa (Krety). W tym celu skonstruował skrzydła. Trzeba było wiele fantazji i wyobraźni, żeby wpadł na taki pomysł. Oprócz nich Dedał posiadał także wiele rozumu i rozsądku. Umiał przewidywać, dlatego wyłuczacz synowi sposób działania wynalazku i ostrzegł go przed nieostrożnym lotem. Z pewnością bardzo rozpaczal z powodu śmierci Ikar, mimo to nie zrezygnował z dalszego lotu i w końcu osiągnął cel.

Obrazek Ikarus, mal. Hubertus, 1930

Ikar – syn Dedała, młody, pełen marzeń i fantazji. Był posłuszny ojcu, dopóki nie zachłysnął się lotem, wysokością i przestrzenią. To musiało być niezwykle uczucie. Może Ikar myślał, że cały świat należy do niego? Nabral odwagi i chęci wznoszenia się wciąż wyżej i wyżej. Zupełnie zapomniał o ojcowskich napomnieniach. Ikar ponosił śmierć, nie doleciał z ojcem do Aten. Wcześniej jednak spełnił się jego marzenia o lataniu, stał się człowiekiem-ptakiem, poszybował wysoko, z góry podziwiał piękno ziemi. Mimo nieposłuszeństwa wobec ojca Ikar to piękna i szlachetna postać.

O czym jest ten utwór?

Dedał pracował jako budowniczy i rzeźbiarz u króla Krety Minosa, któremu wybudował labirynt dla syna króla – Minotaura (urodził się jako potwór z głową byka). Wyrzeźbił wiele posągów herosów i bogów. Był sławny i podziwiany. Dęczyła go jednak tęsknota za rodzinnymi Atenami, a Minos nie pozwolił mu opuścić wyspy, ponieważ obawiał się, że Dedał zdradzi innym tajemnicę Minotaura i labiryntu. Myśl o ucieczce zaprzętała nieustannie umysł Dedała. Obserwując uważnie przyrodę, wpadł na pomysł ulepienia z wosku i piór ptasich skrzydeł, za pomocą których można wzniesie się w powietrze. Powierz swój sekret synowi Ikarowi. Kiedy skrzydła były gotowe, Dedał upominał młodzieńca, żeby nie wznosił się zbyt wysoko, bo słońce roztopi wosk, ani nie leciał zbyt nisko, bo pióra nasiąkną wilgocią. W obu przypadkach lot mógłby zakończyć się katastrofą. Wkrótce uniósł się w powietrze jak para olbrzymich ptaków. Niestety, lekkomyślny młodzieniec zapomniał o ostrzeżeniu ojca. Upojony lotem wzblił się zbyt blisko słońca, którego żar roztopił wosk zlepiający pióra skrzydeł. Ikar runął z wysokości do morza. Zatonął na oczach zrozpaczonego ojca. Morze to zwie się od tej pory Ikarystim, a wyspa, w pobliżu której zatonął – Ikarję.

Demeter i Kora

Bohaterowie

Demeter – siostra Zeusa, potężna, dobra dla ludzi bogini urodzaju, pól i sadów, Matka-Ziemia. W tym miecie Demeter to przede wszystkim kochająca matka Kory, pogrążona w rozpacz po stracie córki. Nie mogła znieść rozłąki, bardzo tęskniła za Korą. Szła przez świat, gorzko płacząc. Wraz z nią smuciła się cała ziemia. Bogini szła odziana w skromną szatę, w rękę trzymała poczerńnię kłosa zbóż – znak żałoby. Bardzo się bała o córkę, nie wiedziała, co się z nią stało. Demeter kochała Korę gorącą macierzyńską miłością. Nie umiała się pogodzić z utratą córki. Znosiła cierpienia i niewygody, aby odnaleźć ukochaną Korę. Była cierpliwa i uparta. Przeszukała każdy skrawek ziemi.

Uczucia Demeter: strach, przerażenie, tęsknota, ból, rozpacz, smutek, troska, przynębnienie, gniew, cierpienie, bezgraniczna radość ze spotkania z Korą.

Kora – córka Demeter, młoda, wesela i bardzo piękna dziewczyna, inaczej zwana Persefoną, która spędziła życie w otoczeniu swych przyjaciółek nimf. Bawiąc się ciężką pięknem świata i miłością matki. Była nieostrożna i choć matka ostrzegała ją przed niebezpieczeństwem, zerwała kwiat narcyza, poświęcony Hadesowi. Władca podziemia ponow ją. Została jego matką i jako Persefona rządziła królestwem ciemności. Ona także bardzo tęskniła za matką, ale musiała spełnić wolę gromowładnego Zeusa.

Uczucia Kory: strach, przerażenie, tęsknota, radość z ujrzenia matki.

Hades – brat Zeusa, bóg świata podziemnego i zmarłych, mąż Kory.

Zeus – syn Rei i Kronosa, najwyższy z bogów, władca nieba i ziemi.

O czym jest ten utwór?

Demeter była nie tylko boginią pól i urodzaju, ale też szczęśliwą matką Kory. Spacerowały razem z orszakiem nimf po ukwieconych łąkach, słuchały śpiewu ptaków, zrywały kwiaty. Troskliwa matka często ostrzegała Korę, by nie zrywała białego narcyza, który jest poświęcony bogom mrocznych podziemi. Opowie-działa jej historię pięknego młodzieńca, Narcyza, który zakochał się w swym lustrzanym odbiciu i umarł z miłości i tęsknoty do siebie samego. Na jego grobie wyrósł kwiat o słodkiej woni, zwany od jego imienia narcyzem. Córka nie posłuchała matczynej przestrogi i zerwała roślinę. W wyniku tego została porwana przez Hadesa do podziemi. Rozpacz Demeter nie miała granic. Jęcząc i płacząc, szukała nadaremnie ukochanego dziecka. Przyroda, współczując swej pani, rozpaczła wraz z nią – ptaki umilkły, wyschły źródła, zwiędły kwiaty. Gdy zaś nieszczęsna bogini dowiedziała się, że Zeus bez jej wiedzy obiecał Hadesowi Korę za żonę, zapłonęła takim gniewem, że rzuciła kłutwę na ziemię, by nie rodziła więcej żadnych owoców. Długo opierała się próbom prześlągania. W ukryciu cierpiała. Wówczas Zeus wezwał ją przed swe oblicze i oznajmił, że od-tąd Kora będzie spędzać jedną trzecią roku z mężem Hadesem, a dwie trzecie z matką. Tak powstały

Demeter wciąga Persefonę je wprowadzoną z podziemi przez Hermesa, Powieć Persefony, mal. Frederic Leighton, 1891

Zwróć uwagę na wykropkowane treści – ta wiedza na pewno przyda się na testach i sprawdzianach z lektury!

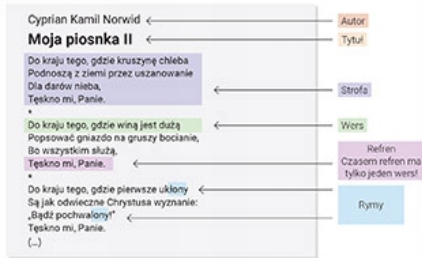

Akcent to silniejsze wydźwięcie jednej sylaby w języku polskim najczęściej akcentowane jest przedostatnia sylaba wyrazu.

Wiersz sylabotoniczny	
Charakterystyka	W każdym wersie występuje jednakowa liczba sylab i taki sam rozkład akcentów.
Przykład	Słoń - cel słoń - cel słoń - cel słoń - cel (8) Wszyst - ko - iśni - się, - świe - ci - pa - ła, (8) zła - te - i - skry - ska - czą - z mo - rza, (8) zła - tem - oby - śa - me - wa - bia - ła, (8) K. Przewa-Tetmajer Słońce
Wiersz toniczny	
Charakterystyka	Wersy mogą mieć różną długość (niejednokową liczbę sylab), ale powtarzają się w nich regularnie tzw. zestroje akcentowe.
Przykład	(Wi - dzia - lem) - (roz - lic - ne) - (fu - my) (8) (Z pus - ta) - (ie - ni - wa) - (du - sza) (7) (Jak - dźwi - kiem) - (or - kies - try) - (świ - tec - ne) (9) (Reszt - ki) - (su - mie - nia) - (głu - sza) (7) J. Kasprzowicz Rzadko na moich wargach
Wiersz nieregularny	
Charakterystyka	Budowa odbiega od zasad budowy wiersza sylabotonicznego, sylabotonicznego czy tonicznego; nie łamie wszystkich reguł, ale odstępuje od niektórych z nich.
Przykład	Bo - i - cie - się - o - mnie? - dla - czy - go? (9) Ach, - ty - cie - jest - burz - li - wa - i - zle - nie - skoń - cze - nie (13) lec - czyz - po - trze - ba - sy - re - nie (8) pa - sa - ra - tun - ko - we - go? (7) M. Pawlikowska-Jasnorzewska Bezpieczeństwo
Wiersz wolny	
Charakterystyka	Zbudowany z wersów o swobodnym, nierytmicznym, ale zamierzonym układzie; charakterystyczny dla poezji współczesnej.
Przykład	kraju bliski tak bliski że całujesz sejką ludzi ty chodzisz od skroni do skroni bocianich gniazd zakłajesz i chleba kruszynę nie ronisz kraju J. Czechowicz Dom świętego Kazimierza

Jak wygląda wiersz?

▶ Epika

Epika – to jeden z trzech (obok liryki i dramatu) rodzajów literackich, obejmujących utwory, w których wydarzenia przedstawione są przez narratora. Jest to utwór wielowątkowy, występuje wielu bohaterów, pojawiają się dialogi i monologi. Fabuła, składająca się z wielu wątków, zbudowana jest z opowieści o wydarzeniach i bohaterach. Utwory epickie zwykle są pisane prozą, ale zdarzają się utwory pisane wierszem (np. Pan Tadeusz Adama Mickiewicza).

Elementy utworu epickiego

Fabuła – wszystkie wydarzenia przedstawione w utworze. Składa się na nią jeden (w przypadku noweli) lub kilka ciągów zdarzeń skupionych wokół danego wydarzenia lub postaci – **wątek**. Fabuła może być wielowątkowa – w powieściach – wówczas występuje wątek główny, wątki poboczne i epizodyczne. Na fabułę składa się również akcja utworu.

Akcja – ciąg zdarzeń, który da się wyodrębnić z fabuły. Akcję można podzielić na następujące elementy:

- zawiązanie akcji – rozpoczęcie akcji,
- ekspozycja – zapoznanie z postaciami, światem przedstawionym,
- rozwinięcie akcji,
- punkt kulminacyjny,
- rozwiązanie akcji.

Ważne!
Akcja jest częścią fabuły. Fabuła jest szersza. Tę zależność dobrze obrazuje Pan Tadeusz. Akcja rozpoczyna się od powrotu Tadeusza do Soplicowa, a kończy zaręczynami, natomiast fabuła obejmuje wiele lat – w tym wcześniejsze dzieje Jacka Soplicy.

- Czytając utwór, zwróć uwagę na następujące elementy świata przedstawionego:
- czas akcji
  - miejsce akcji
  - bohaterowie
  - bohater główny
  - bohater
  - dialogowcy (poboczny)
  - bohaterowie epizodyczni
  - wydarzenia

► JAK OSIĄGNĄĆ PEŁNIĘ CZŁOWIECZYSTWA?

Dusze, które przybywają na dziady, przekazują ważne prawdy moralne, pouczenia dla żyjących. Według tych prawideł **pełnię człowieczeństwa może osiągnąć osoba, która w życiu doświadcza pełnego wachlarza uczuć – doznaje szczęścia i beztrości, ale nie jest jej obce cierpienie, troska o drugiego człowieka**. Dowodem na to jest los dzieci, których życie składało się z samych przyjemności. Nie doznały cierpienia, dlatego nie mogą osiągnąć szczęścia w niebie. Nie wolno również być okrutnym i nieczułym na nieszczęście drugiego człowieka. Widząc potrzebujących, należy im pomóc, wesprzeć. Postępowanie Złego Pana, przez którego potrzebujący schronienia, głodni i biedni ludzie umierali, sprawiło, że jego dusza będzie cierpiała wieczne męki. Pełnię człowieczeństwa zdobędzie też ten, kto szanuje uczucia innych, liczy się z nimi, nie kpi z miłości. Karę za takie zachowanie poniosła pasterka Zośka, która igrała z uczuciami kochających ją chłopców, zwiódła ich, nie pokochała nikogo.

Motywy do wypracowania		
• cierpienie	• moralność	• wina i kara
• duch, upiór	• pełnia człowieczeństwa	• winy ludzkie

Biografia na str. 87

AUTOR ► ADAM MICKIEWICZ

Reduta Ordona

Geneza

Reduta Ordona. Opowiadanie adiutanta¹ to utwór dotyczący współczesnych Adamowi Mickiewiczowi wydarzeń historycznych z czasów dogasającego powstania listopadowego w 1831 r., w czasie wojny polsko-rosyjskiej w XIX w. Napisany został w oparciu o opowiadanie jednego z uczestników powstania, udającego się go kłęczce na emigrację – Stefana Garczyńskiego, adiutanta generała Jana Umińskiego. Był on odpowiedzialny we wrześniu 1831 r. za obronę Warszawy i opowiedział pocie o starciu grupki Polaków ze znacznie liczniejszym wojskiem rosyjskim na warszawskiej Woli. Kiedy żołnierze nie byli w stanie dłużej stawić oporu nieprzyjaciółom, ich dowódca Julian Konstanty Ordon wysadził redutę, by nie oddać jej w ręce przeciwnika. Wielu żołnierzy poległo. Mickiewicz upamiętnił ich bohaterską postawę, zmieniając przy tym los Ordona – według utworu zginął wraz z innymi, w rzeczywistości przeżył wybuch i po upadku powstania uczestniczył w różnych walkach na emigracji, bijąc się za wolność Polski i innych narodów.

Obrona Reduty Ordona miała miejsce w czasie szturmie Warszawy (1831), podczas którego powstańcy listopadowi bronili się przed nacierającym wojskiem rosyjskim, na Ilustracji. Atak rosyjskich huzarów na Warszawę, mal. Michał i Emilia, 1837

¹ Reduta – miedza budowana obronnie, mały ziemny fort, mogący bronić się samodzielnie.
² Adiutant – oficer przydzielony oficerowi wyższemu rangą do pomocy, w roli osobistego asystenta.

Gatunek

Reduta Ordona to gatunek mieszany, synkretyczny – to poemat opisowo-refleksyjny.

Poemat opisowo-refleksyjny – dłuższy utwór wierszowany, łączący cechy epickie (obecność narratora, przedstawiającego pewne zdarzenia) z lirycznymi (jego wrażenia i przemyślenia, obecność środków stylistycznych).

Reduta Ordona to utwór wierszowany o większych rozmiarach (ponad sto wersów), w którym występują zarówno cechy epickie, jak i liryczne. Występuje wiele środków stylistycznych, np. **animizacja**: Tam kula, lecąc, z dala grozi, szumi, wyje, / Ryczy jak byk przed bitwą, miota się, grunt ryje (...) – przedstawia pocisk jako dzikie zwierzę. Pojawiają się pytania retoryczne, porównania, liczne epitety, opisy walk są nacechowane emocjonalnie. **Występują rymy parzyste, dokładne, żeńskie** (aabb).

Z epiką wiąże się **osoba narratora (narracja pierwszoosobowa z perspektywy uczestnika wydarzenia) oraz narracja trzecioosobowa, obie świadczą o emocjach uczestników bitwy**, o czym świadczy podtytuł utworu: **Opowiadanie adiutanta**. Adiutant generała relacjonuje wydarzenia rozgrywające się na Woli w Warszawie podczas obrony fortu nr 54 (akcja toczy się 6 IX 1831 r.). Swoje opowiadanie przerywa, by wyrazić **odczucia gniewu, rozżalenia, strachu**. Przytacza rozmowę z generałem:

(...) rzekł do mnie: „Kolego,
 Wzrok młody od szkieł lepszy; patrzaj, tam na wale,
 Znasz Ordona, czy widzisz, gdzie jest?” – „Generale,
 Czy go znam? (...)”

Snuje też refleksje na temat okrucieństwa cara, ofiarności Ordona i walki o niepodległość. Refleksyjno-filozoficzne jest także zakończenie utworu, wyrażające **pesymistyczne przemyślenia na temat przyszłych losów świata zalewanego przez zło i niegodziwość**.

Środki stylistyczne

Animizacja	Tam kula, lecąc, z dala grozi, szumi, wyje, / Ryczy jak byk przed bitwą, miota się, grunt ryje (...), głaz bódzący morze
Personifikacja	Warszawa jedna twojej mocy się uraga, / Podnosi na cię rękę i koronę ściąga (...), Mocarzu, jak Bóg silny, jak szatan złośliwy!
Apostrofa	Apostrofa do cara podkreśla jego potęgę, ale i zło, które czyni. Sugeruje, że kiedy cała Europa drży ze strachu, tylko Polska uraga jego mocy i staje do walki.
Epitety	czarna kolumna, ogromna łysina, szatan złośliwy, car gniewny, świętego trupa, pokój szczerzy, duma szalona (...) nieprzyjaćiel kupa / Już laża, jak robactwo na świętego trupa. Jak sępy / Czarne chorygony na śmieć prowadzą zastępy. Wyłona się spod skrzydła śośhiona piechota / Długą czarną kolumną, jako lawa błota (...).
Porównania	Czyż ostatnio działo / Stracone z łoża w płasku paszeczę zagrzebało? Czy zapal krwile ostatni bombardylje ² zaleł? Pytania retoryczne budują napięcie w utworze.
Pytanie retoryczne	Gdzież jest król, oo na rzezie tłumy te wyprawnia? Czy dzień ich odnagi, czy pierś sam nadstawia? Pytania retoryczne nakładają do refleksji na temat władcy, który wysłał wojsko do walki, a sam nie naraża swego życia.
Onomatopieje	ryczy, szumi, wyje, huk
Symbol	anioł śmierci – symbol śmierci

² Bombardier – stopień wojskowy, żołnierz artylerii, odpowiednik starszego szeregowca. Stopień obecnie nieużywany.

Zwróć uwagę na wykrópkowane treści – ta wiedza na pewno przyda się na testach i sprawdzianach z lektury!